

Анђелко Заблаћански
НОЋИ ВУЧЈЕГ ЗОВА

Песме

У П С
Глушци
2020

КАД ОБИЧНОСТ МИНЕ

ЂАВОЉА ИГРА

Поезији

Осећам нечије прсте на свом челу,
А знам, сâм сам у овом мрклом мраку
Чија би реч да такне, сред тмине, тачку белу,
Док њих – све је више с црнилом у сунца зраку.

Осећам, нечији прсти склапају ми очи,
А знам, не видех никог ширином погледа:
Ко нектар и вино у врч помешане точи,
Мада – њих је више с празнином недогледа.

Осећам нечије прсте на својим устима,
Са жељом да реч ми умре или ме угуши
И знам – све их је више с лажним крилима,
С врапцима у гласу и враном у души.

Осећам нечије прсте на свом врату,
А ноћ наслутих сâм у овој глувој соби
И као да их је још више: у овом позном сату,
Који ми поразом прете у својој дрској злоби.

САМОСВОЈНОСТ

Песнику

Брсти своје мисли с трновитог жбуна:
Сред голетног поља изниклог одавно.
Уз обалу реке два везана чуна
И безумље свуда страшно и огавно.

Брсти своје мисли с трновитог жбуна
Усном која дрхти речју нереченом –
На глави фукаре блиста царска круна
Видљива и оку са најсивљом мреном.

Брсти своје мисли с трновитог жбуна
Пауновим пером – мастилом плаветним,
Напуштен од света пун животних буна
Са душом детета и погледом сетним.

Брсти своје мисли с трновитог жбуна
Недогледу јасан – времену будућем.
Кад обичност мене тад загуди струна,
Све ничице падне пред стиха умећем.

ПОЕТСКИ КРУГОВИ

Оставићу перо, метафоре, тинту,
Све слике што дахом цртам по прозору,
У мени је песник умро у зениту,
На груди стишћући поезије зору.

Продавци празнине за мој сто ће сести
Што бездушјем пишу – секиром на пању.
Без снова стихови дршћу у несвести,
Деца Црнобога¹ уз нас су и дању.

Тихују подневне сенке сред видика:
У кравом оку вампира и смрти
И стиде се песме – у причи без слика,
Око плена коло истих док се врти.

И умро бих тако у стиху сопственом,
Залуд се плашећи ламија² без зуба
Да се не пробудих у сну неизбежном,
Песмом што се чува под оштрицом руба.

¹ Црнобог је Бог ноћи и мрака из словенске митологије

² Ламије су демонске звери сличне вампирима

НАДРИПОЕТА

Шта ли то песник смислено рече
У неколико речи тек њему знаних
Да некад, негде у једно вече
Пред њим се клањаху и сени славних

Шта ли то песник у два-три стиха
Купује ил' продаје сву памет света
А и у немиру страст му је тиха
И давно прогнан је из душе детета

Шта ли то песник угарком пише
И црно платно дрчан црнилом боји
Кад једва у сну уме да дише
И сем у својој песми нигде не постоји

ОНИ

У пуној глави чувам гнезда умрлих птица,
Осећам миришу пера, пев им мирише,
Док упорно погледом ми кружи крешталица
Нудећи само непој и ништа, ништа више.

Руке ми вежу људи без душе, без свог ума;
У туђој снази бесни, сами пред собом дични,
Мене би да одведу далеко од старог друма;
Без темеља, без грађе куле дижу невични.

А мојој птици бране умрли пев да оживи.
Залуд гудала, струне – невични време кроје,
За бездушје њино – увек су други криви,
Мада знам – за њих сем њих, други не постоје.

С НАСЛОВОМ У НАМА

кад нас згази време
и најлепше речи умру
или их убије тишина слова
шта ће остати
у свему

шта ће остати
на латицама
кад процвета коров
с пролећа –
кад проспе своје семе с јесени
у свему

кад угасимо последњи луч
и мраком своју неукост
вешто скријемо
шта ће остати
од речи без душе
и раму без слике
у свему

НОЋИ ВУЧЈЕГ ЗОВА

шта ће остати
од нас без нас
од песме без песме
од мисли обесмишљених
празнине што зјапи
у свему

О ПЕСНИКУ

Није песник ко стихове пише,
Већ је песник ко стихове живи.

Није песник ко стихове живи,
Већ је песник ко се с песмом рве.

Није песник ко се с песмом рве,
Него онај ко је душом храни.

Није песник ко стих душом храни,
Него онај ко с њим ноћ проводи.

Није песник ко ноћу не спава,
Већ је песник коме Бог реч даје.

О ПЕСНИШТВУ

На шта се наслањаш: ноћи вучјег зова
И кржаве луне у крошњама липа,
Треном кад је песник злослутан кô сова
И речи кô песак пустињски просипа?

На шта се наслањаш ноћи без славуја,
Са језом у свему сем у кори хлеба,
Пре него влат жита обори олуја,
А песничко чувство ником не затреба?

На шта се наслањаш за све глува ноћи,
Сем на своју тмину кад месец прогуташ
Погледом песника у милој самоћи,
Ил' на перо с којим до сванућа луташ?

СУДБА ПЕСНИКОВА

Одувек је ноћ будила песнике,
Златним кључем душе им отварала,
А онда цепала живота слике
Да свака пред стихом изгледа мала.

Одувек је ноћ с песником плесала
Танго плиме, мисли и осећања,
Усред барке без једра и весала
И немиром обузетог сазнања.

Одувек је ноћ песнике крала:
Стварности, свету и њима самима,
Да би тек пред свитање моћ им дала:
Да стихом трају временским недрима.

НЕМИЛОСТ ПОЕЗИЈЕ

Просула се брига књигом
у пијаном реду
јер јуче осекоше брезу
и ево данас већ
на цео свет
спустише пластичну резу

просула се брига бригом
у нејасном следу
јер књиге празнином пиште
и ево данас већ
цео је свет
притисло безречја свратиште

просута реч песничким подригом
у поезију бледу
јер стих је умро давно, давно
и ево данас већ
на цео свет
пролише мастило огавно

10. фебруар 2018.

ОДЛАЗАК ПЕСНИКА

Бори Симићу

Несхваћен, сâм, без вида стражар ноћни
Чувао је живота траље, од злата реч,
Знајући да све ће отети му сој моћни:
Наду што и сред ноћи бела је кô креч.

Правећи куле од сна шибан је јавом,
Ал' певом се дизао изнад зловољника,
Праштајући њима, живео с нирваном,
Ил' немиром душе рођеног песника.

Шта песма, шта слава, знао никад није!
Сам је васељеном у ноћима бдења
Сабирао у стих тек речи Божије,
Исклесане вером од најтврђег стења.

7. јануар 2016.

ОТИШАО ЈЕ ПЕСНИК

Добрици Ерићу

Умро је песник, кажу, мада песници не умиру
Отишао је само да види ту слободу небеску
И где све криве Дрине и Груже на крају увиру
Да анђелима вешт кô и ваздан испева арабеску

Умро је песник, кажу, у крилу своје земље мајке
Мајке коју је волео часније и више него она њега
Којој је певао гласом кô горске виле из бајке
Што му заувек оста на срцу радост, рана и белега

Умро је песник, кажу, у свом престоничком граду
У земљи у којој њени великани умиру два пута
Једном за живота, једном после смрти у хаосу и јаду
Да мајка му земља с телом славу и име прогута

31. март 2019.

БЕЗ СВРАТИШТА

У мраку, слепилу душе
Дуго су те тровале мисли
Спутане неукошћу изрецивог
Кад у реч стане више од свемира
Само из једног грча гуше
Из једног трептаја и немира
И свега у теби сивог

Ниси знао која је реч тежа
У којој звони дубина
У којој зјапи празнина
И зашто увек заболи исто
Кад ћутиш у недоба свако
Кад зла врежа рашири се лако
И увек нечисто

Небески свод загрлиш ћутањем
Не видиш, не чујеш ништа
Од сопствене сенке што седи у теби
И речи посутих ињем
А свуд око тебе ломаче, згаришта
Мисли без свратишта
Скучене у себи

МИМИКРИЈА

Не, драга – нисам ја тај до врха степеник
На који ступаш у хаљи свилених страсти
Знаш и ти – ја сам животом рођен песник
Отуђен од сваке – чак и песничке власти

Нисам ни грана на коју качиш осмехе
Бестидно лажне с очима на врху брега
Нисам анђео, јер волим и ја неке грехе
Кад страдаш у одрицању од свих и свега

Знај, нико није власник песничких тапија
А ја ни у власти било чијих привиђења
Нити ме задивљује с врха мимикрија
Већ живот без лажи – пут невеликих хтења

Не молим се у цркви с троном место олтара
Нити слушаам грактање птица крешталица
Лепет њихових крила чула ми умара
Не, нисам степеник прљавих степеница

15. новембар 2019.

ОЧЕ НАШ

Велики Оче, гледај!
Твоје пастире ђаволи распињу,
стаду Ти појила мукло краду и Веру
терају с огњишта,
и све би оазе душа наших
да претворе у пустињу,
сваки праг Наде у спасење устроје
у адска пландишта.

Велики Оче, зар ћеш да прећутиш
разлике Вере и безверја?!
У врту Твом божур не цвета,
босиок вене у сенци корова,
усред Твоје шуме,
уз стабло живота, много је прљавог иверја,
свака зора сутону сличи,
а дан пун страха, рана и болова.

*Оче наш, који си на небесима,
да се свети име Твоје;
прогледај, погледај!*

НОЋИ ВУЧЈЕГ ЗОВА

На земљи Ти черече царство нечисте силе
и не уведи нас у искушење,
но избави нас од злоја.

Не дај да Твом стаду се
све лукаве ђавоље гадости омиле.

2. јануар – 1. јун 2020.

ПРАВЕДНИКУ

То твојих чизама бат ми звони у глави,
Који би на мојој земљи да газиш бразде
Неузоране зором кад сва се заплави;
Зар да пустим влати да ми на те базде?

Моји дамари ударају од твојих јаче,
Јер знам сваку стопу долине коју браним.
Твоја ће, не моја мајка, да рида и плаче
Кад ти се пролије крв на путевима страним.

Но, ако твој метак срце моје подере,
У мојој кући свећу палиће за живе,
Моја ће мати знати, за Отаџбину се мре,
Јер од туђина је браних, херој заставе.

Није твоја крв плава – већ црна као ђаво
И шта тражи твој корак испред мог прага?
Имаш ли своје огњиште залуђена главо,
Ил' би хтео да моји ум и снага буду твоја рага?

НОЋИ ВУЧЈЕГ ЗОВА

Е, не дам! Не дам да се машиш мог ичега,
За кап воде, грумен земље везаћу у чвор очи твоје
И кад један од нас падне на врху оног брега,
Гледаћу плавет свог комада неба, ти облак без боје.

СВЕТОМ ГЕОРГИЈУ

Прободи духом аждају у нама
Кад крвави месец падне на реку
Наших грехова, посрнућа, тама
Сукоба добра и зла у човеку

Разбистри наше очи замућене
Гордошћу, псовкама и ништавилом
Међу људе врати све одљућене
Што клече дуго пред ђавољом силом

Дај нам да чујемо топот твога ата
Да лакше нађемо пут искупљења
И твојим копљем брат да чува брата
По том да нас памте наша поколења

Навек да горе свећа и кандило
Кад се зарумене трешње мајске
Пред иконом твојом задрхтаће било
У нас кад уселиш Ти светлости рајске

6. мај 2020.

ПЕСНИЧКО БДЕЊЕ

У ноћи песничког бдења
Сретох самоћу
Али не своју
Сретох лепо младо лице
С дубоком бором
Која се протеже од горње усне
Преко леве дојке
До срца откуцаја све тишег

Сретох на своме длану
Један загубљени осмех
Али не мој
Већ сјајних очију самотних
У вреви живота
Сретох руке пружене а неухватне
Ником
Сем тишини живота који промиче
Неосетно и најтананијој души

У НАМА И ОКО НАС

БЛИЖЊИ

Кад ми, као однекуд случајно, дођу драга лица
И цео дан ми осмесима душу голицају,
Тад умор, боли и године попуштам с узица:
Што ми о врату висе и у мени дуго, дуго трају.

Покидам струне јецавице и збришем боре с чела,
У дечији смех и вриску ушуњам се без штапа,
Свака реч младости кућом је радост исплела
У један поглед нежности што цигле живота склапа.

Разаспем се у комаде да сваком део себе дам
И кад свако од њих задене ме у косе ил' ревере.
Да сам цео, пун свемира, тек тад сасвим знам –
Без њих сам стабло шљиве које нико не бере.

На Велику Госиојину 2019.

ЈЕСЕН У ЧОВЕКУ

Суштину дана сутон гаси
И облак црн, бременит.
Над крововима ноћи власи,
Позне јесени пртена нит.

Сред голе крошње сове хук.
Псећи лавез звонак кô страх.
Одједном равницом просут мук,
У души човека тежак уздах.

У кућерку човек и паук:
Један је другом најбољи друг,
Јер нико не чу с уздахом јаук,
Завет прошлости, најцрњи дуг.

Маглом скрита самоћа тешка.
Заборављени очеви, мајке,
Свака друкчије иста грешка,
Ухваћене душе животом хајке.

НОЋИ ВУЧЈЕГ ЗОВА

Јесен притисла успомене
С грактањем врана у свитања,
Док гасну негде нечије зене,
А с њима неречена питања.

2. децембар 2019.

ВРЕЛИНА НОЋИ

Ноћ је сутон сасвим прогутала,
Низ кровове с тишином се мрачи.
Тек однекуд два јој цврчка мала,
Знаке дају да тама не значи
Кад дан умре, да је Земља стала.

У крошњама седих јабука
Касни ветар зашуми зелено.
Све проспе се равницом од звука,
Кад кап росе клизне уз колено
Да испије жуди сласнога јаука.

Одједном све стаде, све се стиша:
И два цврчка, и врисак чедности.
Ноћ се стисну од најцрњег плиша,
Да пред зором пукне од јарости
И испари кô пред сунцем киша.

14. август 2018.

СЕПТЕМБАР

На врху крошње лист небу стреми.
Недозрелом плоду црв је први гост.
Роса хладна – трагови лета неми
И на једну обалу наслоњен мост.

Недоумицу новом дану краде
Врео, ћутљив сунчеви зрачак,
Као у оне године безбраде,
Јетко се душом проспе наде трачак.

Сваки нов дан гњилим воћем се храни.
Украј стабла стало минуло време.
Где је лето, где јесен – на којој страни?
Септембар радост или тешко бреме?

Из погледа бежи небо чисто,
Вране у магли слути јутро свако.
Ветар глас носи: никад више исто,
Док лист с врха крошње пада полако.

ОКТОБАР

Уденут међу чокоте на стражи,
У гроздовљу тамњанике месец зри.
С јатом чворака магла јутро влажи.
Детлићев кљун и црв – сусрет у кори,
А у свему октобра пасажи.

Плес сунца и кише у једном дану.
Непребол у мору сусталих влати.
Њиве у зрењу – звуци у бездану.
Тузи јако слични пролазни сати
И свему октобар на длану.

Звекетање ланца и лавез псећи.
У сутон рано пристигле даљине.
Заложене ватре – из детињства пећи.
У крошњи дуње све људске судбине,
Октобар цео у једној врећи.

12. октобар 2016.

ОКТОБАРСКИ СУТОН

Западно небо и лишће топола
У истој боји умируће страсти,
Поглед у трагу урезаног бола,
А над свиме зрелих плодова сласти,
Долазећа ноћ као смола.

Фењери дана згасли преко пола
И јато врана на бразде је пало,
А на стражи јасика скоро гола
Ђутећи, зна скриће је, ево још мало,
Долазећа ноћ као смола.

На небу испрегнута Велика кола,
Иза облака повезани вранци,
А с друге стране истог стола
Угашене звезде – трезни пијанци,
Долазећа ноћ као смола.

16. октобар 2016.

МАЈСКА КИША

Зар ниси могла или ниси смела
Стишати урлике сједињених капи?
И само дан или два да си хтела
Да станеш – чула би тло како вапи.

Речна би корита чула да стењу,
И плач детета, и јауке мајке,
И речи сиротиње у поштењу:
Да, ми смо сишли с Нојеве барке.

О, да си хтела или смела бар ноћ
Да чујеш праведнике како ћуте,
Док капима нечастиви дају моћ,
Сакривши злобу под твоје скуте.

Чија си робиња – реци јасно?
Ти, што нам животе узе лако
У страшном умирању и безгласно,
Са чијих небеса си хладна рако?

НОЋИ ВУЧЈЕГ ЗОВА

Зар ниси могла или ниси смела,
Бар месечину да проспеш њивом,
Да нам се виде препуна ждрела,
И боје наде на лицу нам сивом?

А ти си презрела сву нашу муку
И нечастивима служила верно,
С њима се смејала нашем јауку,
Ти, коју увек волесмо безмерно.

У ѿошoу, маја 2014.

СРБИНУ

Зар не знаш, брате, све што ти је свето?
Зар су ти векови збрисали памет?
Крвнику у руке пружаш длето,
Да од светиња ти исклеше авет.

Зар не знаш, брате, сунце где се рађа,
Са својих хумки где ти преци гледе
Кад злу продајеш поколења млађа,
Зар место Бога ђавола да следе?

Зар не знаш, брате, ко ти је огњиште
Кô птичје гнездо рушио без стида,
Како је с тобом јецало згариште
Кад су ти част украли из вида?

Зар не знаш, брате, која ће ти рука
Пружити кору хлеба, која лажи,
Кога не боли твоја велика мука,
А ко твој јад у свом срцу тражи?

СТРАХ ПРЕДАКА

Ноћ на мртвој стражи
страхове
предака давних чува
утиснуте дубоко
у грло и под
леву дојку

Њихови погледи празни
вековима испијани
уз кичму се пењу
у глувој соби
просуто време нерођене
деце

У углу притајена тама
страх чека
да отвори тишину
иза линије оностраног
утиснутог дубоко
у грло и под
леву дојку

А пламен у очима
гори у прошлости

КУЋА НАСРЕД ДРУМА

Наша је ово кућа, ал' нас у њој нема.

Слободан Ракитић

немилош на прагу
прастарог кућерка стоји
зелена чуваркућа на крову
одолева вековима
само нама свела

прозори затворени
а врата широм отворена
долазе гости увек незвани
праг одолева вековима
само нама труо

под слеменом осињак
испод греде обешени страх
пред кућом заједно реже
пси луталице и овчари
авлија одолева вековима
само је ми узорали

ЗЕМЉА БЕЗ СНА

У мени предака дамари
у плотунима с Цера,
давни новембар на Колубари
и воведенска вера.

Кроз маглу промичу јунаци
умрли у нашем бестиду,
јер гуњ су и опанци
угасли у нашем виду.

У сутон бануше сене
већ читав век младе,
а уз њих тугом оплођене жене
у земљи без наде.

1. децембар 2018.

ТУ ОКО НАС

Срушило се време на кровове брига,
На зидине голе, куће без прозора.
Испарили дани у котлу с верига,
У мислима ћути нека давна зора.

Све се дрско врти круговима пакла,
Пркосећи блудно свевидећем оку
Да све се разбије кô да је од стакла,
Док човека гоне кô на пашу стоку.

А свет већ урања у сопствену тмину
И мноштво већ кличе умирању части.
Ореол би свецу кô капут да скину
И да се насладе у све горчој сласти.

А аветном кућом звони ехо плача,
Јецају потомци – ридају сви преци.
Празнина у свему од свести је јача,
О страдању Христа сад нас уче жреци.

ВАТРА И ЛЕД

Чувај своје срце затворено
искварићеш ако
чауру отворе пијавице.

Отвори своје срце тескобом
искварићеш ако
у сан стиснут ширином
не пустиш славује.

Затвори своје срце добротом
искварићеш ако
у празнину у себи дубоку
пустиш ђаволе.

Чувај своје срце отворено
искварићеш ако
кроз тешка врата храма
не пустиш анђеле

9. јануар 2018.

НОВО ДОБА

Дај ми мудрост везаног језика, Боже,
И очи само сенку да видим своју,
Осећања испод најежене коже;
Дај разум сакривен у звездања броју.

За пуне галаме уши нек оглуве.
Пробиј бубне опне да слушам тишину,
Јер волим је више од зујања муве,
Кад Човек осети човека празнину.

Дај ми кутак света где нико не живи;
Бар не они што се подругљиво крсте,
Они што су прави – а сви други криви,
Што у крв и мед су умочили прсте.

МАЈСКА ЕЛЕГИЈА

Мојој мајци

Колико је прошло часова, деценија
откако је бола крик испио ти очи?
С колико празнине пуна је синија,
кад у врч живота чемер се наточи?

Колико сетних мисли на хумку је пало,
још док име не видех на каменој плочи,
кад знадох да времена је тако мало,
пре него што иза линије ногом се крочи?

Глуво доба ноћи тихо ти руке узе.
Линије више нема, нити твог погледа.
Све се утиша, стаде – све сем тешке сузе,
светлост подушне свеће дрхтава, бледа.

Прођоше многи часови, деценије,
смирај си нашла болу што те јео,
али још осећам твој вид нада мнош бдије,
чува, сад и од тебе старији, мој живот цео.

24. мај 2018.

КОЛОНА СЕНКИ

Корачају сенке данима
путевима стида

овај брест пред кућом
хлад је наш
рекоше им ножем
ватром
крвавом шаком

рекоше ћутањем
код очију слепог света

путују људи сенке
путевима стида
с веригама око врата
и огњиштем
у очима
безнађем

ово лето није ваше
у мирису јèрибосне³
рекоше им
чизмом у ребра
кундаком
у слепоочницу
рекоше им ђавољом силом
у дан свети

путују људи сенке годинама
пчевима стида
јèрибосне више не миришу
ни тамо ни овде
рекоше им

4. август 2017.

3 Јерибосна – стара сорта летње крушке

ПОГАНИМА

на чијем прагу седиш
расутих мисли пољима жита,
чије су ноћи
проливених суза
уденуте у твоје празно јуче,
твоје простоте –
и од страха ињем прошаране косе

на чијем огњишту
грејеш од студени утрнуло
срце, сићушно у осами,
на чијем гробљу
сваке ноћи се из сна будиш,
дршћући хладан
у својој мекој и врелој постељи

на чије знамење
своју си поган безочно просуо,
крв чију на свој бес си точио,
а манастирску воду,
за искуп греха
испод крста пио

ДВАДЕСЕТ ПРВИ...

Нечисти мач и крст богоугодника,
Већ дуго исте руке светом проносе.
Туђим се болом хране хорде силника
И својом руком пласте туђе откосе.

У очима им сити вуци глад глођу
И кости ратника слободе измишљене.
Дрско бранећи крезубог звериња вођу,
Не плашећи се ни људи ни васељене.

Што сила бива већа човечност је мања.
Небо без облака, а дан ноћи сличан,
Сваки корак даље поразом одзвања,
Зверињу и плену исто је безличан.

25. јануар 2019.

У ТРЕНУ ВЕК

Изгубићемо векове тражећи
један дан
дан страдања за нова рођења
изгубићемо себе
не нађемо ли бездан
у који нам тону сва
људска спасења

Изгубићемо ореол с иконе
крсне славе
дан наде у свечаним одорама
ако с дна свих мочвара
живог блата главе
не избавимо душе
из суштине срама

Изгубићемо хлеб, со, грожђе
крвљу брано
дан сусрета небеса с њивама
изгубићемо цело стадо
несном бројано
ако се ми продамо
и сви међу нама

СНЕГОВИ ПРОЛАЗНОСТИ

То снег ми на прозоре пао
Расутих измаглица
И недоглед равнице тишину јутра слуша
Белином узораних њива
А моје детињство разигра се
Снегом у коси и браздом на челу

Загризе мраз усне да збуни сузу
Која кану на санке сна
Док их дечија промрзла рука
Снегом што шкрипи кроз време вуче
Румених образа топлих
И браздом изнад горње усне

БРЗАЦИ

Куд одлазе брзаци усковитлани
Сем у пролазност живота
Кад све мине неприметно
Као да никад није било ни сна
Ни јаве
У кораку и трептају
У покрету длана грубог од чекања
У погледу топлом од уздаха
Куд одлазе брзаци усковитлани
Из дрскости младости
Сем у пораз живота

СТРАХОВИ

Расута сном поља жита у погледу зру
И чујем, кô будан да сам, ветар што хучи,
У глави, не знам чију, уморну реч оштру
Авети што врат ми стежу кô бачву обручи.

И мада знам – све је у ништавило стало,
Сенке што зидом ил' мојим умом се крећу,
Тишина и крик су мртве арије гудало,
Што и пре свитања сасвим угаси свећу.

А где ми тело, где душа тад су у тами
С тишином пронашли своје уточиште,
Не спознах ни кад зором остадоше сами,
Зашто ме сваке ноћи сен авети иште.

У НЕВИДУ

Руке шириш тражећи слободу
У невиду потрошене дане,
Ал' утробом осетиш тескобу,
Предубоке у себи бездане.

Ненавикнут на светлости звуке,
Да пред тобом скупи се даљина.
Чујеш срцем стишане јауке
Кô урлике нерођеног сина.

Све престоле видиш кô вешала.
Сваку ленту омчу око врата,
Реч кô кост је у грлу ти стала,
Удар клатна са старинског сата.

Не питаш се може ли друкчије
С врха куле ветар да ти дуне,
Да у тебе сунце се сакрије,
У те мисли увек таме пуне.

НОЋИ ВУЧЈЕГ ЗОВА

Не питаш се – јер не може бити
Да с јесени зумбули уцвате,
Нити ткања када пукну нити,
А ни јутра у поноћне сате.

НОЋ У НОЋИ

Ноћ с кровова пада на прозорско стакло,
Док зидине голе месечину доје,
Гласање је ћука тишином промакло,
Кô низ кичму језа оних што се боје.

Загрцнута тамо јечи у даљини
Псећа или вучја крв што леди чула,
И сан који лута негде у давнини,
Човек сред нигдине постојан кô кула.

Шибан са свих страна таме ветровима
Кад усном задрхте речи горке, туђе,
Презрен је од људи, сљуђен са зверима,
Не дâ светском бесу у срце да уђе.

ИСТИНА

У очи јој погледати може
Само онај ко очију нема

Можда онај
Ко дрскости има
И ниједну мрљу на образу

Сме и неко
Чија душа мирне снове снује
И савест му весело корача

Сме ли ико
Сем истине саме
И погледи на њу с васељене

ТРЕНУЦИ

Сву ноћ лију кише мојим годинама,
На сваком прозору нека друга муња
Обасја затамњен живот у ритама,
Бол што се кроз вене иза среће шуња.

Што су муње јаче, тама више пече.
Кишне капи даве голоотињу душе,
А све беше јасно још у давно вече:
Јуности кад нож је гурнут испод гуше.

Узалуд је сунце грејало видике,
На путе љубави – страсти, прве језе,
Узалуд кад кише перу све паслике
И ум спусти душом подигнуте резе.

Што сећања више стихом заодевам,
Неодевенији ја стојим пред њима.
Будан их се бојим, будан их и сневам,
Јутрима умиван буре таласима.

НОЋИ ВУЧЈЕГ ЗОВА

Сву ноћ лију кише мојим годинама.
Муње јаче севну – тама више пече.
Узалуд је сунце пало присојима,
Кад сећања стихом покрило је вече.

НОЋ БЕЗ ЗОРЕ

Сутон пије последњи зрак дана,
Последњег дана младости,
Вриском ноћи полућене
На слутњу смрти и живота наду,
На последњи корак јавом
И први у сну...

Пијанством узета ноћ
И глувог сата црне силе
Зору не буде,
И први пут јутро не намигну
Шерету
Уснулом у туђој постељи...

Заћутале виолине, даире лудости
И сваки се додир ноћи
Кроз сећање пење,
Да заболи као јаук мајке
И овог сутона,
Док последње зраке дана пије...

24. јул 2017.

ПРАЗНИНА

Помислиш то неком другом
дрхте трепавице
а оно тобом се игра
немир кô чигра
а заклео би се то сред несанице
мрак се стопио с дугом

помислиш то стих пева
а он тупошћу режи
и нека празнина те уједа
празнина недогледа
а заклео би се – то шева
појем се уплела у мрежи

помислиш то реч из окова
у човеку Човек
а оно туђински пас лаје
слабошћу из потаје
а заклео би се – цео век
бели је зов вукова

6. новембар 2017.

Анђелко Замблаћански

ОДОЦНЕЛИ СТИХОВИ

КАКО СЕ ПИШЕ ЉУБАВНА ПЕСМА

Пролиј осећања
крв своју узаврелу
кад песму о љубави пишеш
о небу у себи певај
као Амихај на тврдој земљи
као Буковски на месецу, у месецу
и остави *Traī* искрен до бола као Црњански

пусти бујицу из себе
из вољеног бића у себи
и крикни као Цесарић стихом
пролиј осећања, крв своју узаврелу
белином папира

ПОД СВЕТЛОШЋУ ЛУНЕ

о, да ми је само да ме поглед такне
твог небеског свода што даљине крати
и осетим ватру или лед, свеједно
док у теби фркћу подивљали ати

о, да ми је само да сам твој трен луди
тренутак кад се сви снови узбуне
и осетим ватру или лед, свеједно
док усне се суше под светлошћу луне

о, да ми је само да сам додир пјани
што се трезни на твојим грудима
и осетим ватру или лед, свеједно
сам у твом погледу, свевидан људима

о, да ми је само да гудалом такнем
жице које страшћу у теби трепере
и осетим ватру или лед, свеједно
док с тобом пребирам илузије мере

1. јул 2020.

ЗАМОР

У углу сна
светлост очију њених
проливена
ту
на мом длану

у чежњи знак
немоћи
утиснут –
у дамарима

у сећању
ноћ самотна
кô камен у равници

а моје очи уморене
од гледања
у месечине црну тачку

15. децембар 2017.

ВРИСАК

И врисак с куле не чу нико
до два срца истог крвотока
он је у њој као бик рик'о
у њему она водњикавог ока

Под њима су горели векови
крви исте што их сад раздваја
док у споју дрхте им удови
у капљи зноја тајна им одаја

Чедност буја док се не истопи
од надошле прећутане страсти
истог млека што сећање шкroppи
врисак с куле затурене части

27. август 2018.

РАЗЛИКА

Оне ноћи, кад сам је будан пун снова љубио,
Бесно су у мени режали пси луталице:
Зар путник сам само што се у јави изгубио,
Зар пијанство свако је бол обичног пијанице?

И не хтедох поћи – изаћи из утробе своје,
Јер чему корак, ако све стазе у трептај су стале?
Чему зоре, кад сва јутра у једној ноћи стоје,
Кад жеље су с једне, а наде крај друге обале?

Јер, како чедност прљавим длановима дотаћи,
Како детету у жени узети душе наготу,
И на голим грудима похоту и чедност наћи,
А сачувати на лицу осмеха сву лепоту?

Спознах да блуд је љубав исто кô и срца дрхтај.
Похота и жудња у љубави су невиност чиста.
Намера искрена иста кô и стидљиви нехај,
Тек кад усред тмине – нечије око ти заблиста.

НОЋ С ЊОМ

У тами моје собе бди блудна постеља
На њој спава тиха девојка расуте косе
И док сваки удах њених груди пун је жеља
Жудњом у њој пластим орошене откосе

Поглед ми јасно луди негледом што дели
Њу уснулу, топлу – жар што ме будног буди
И моје усне с којих се круне давно свели
Зумбули бели и бурне пролећне ћуди

Тмина се сва топи под теретом пожуде
Пред заборавом у нама разлике сваке
И већ у њеном сам сну – крај ње ноћи худе
Док у себи чујем лета њених кораке

Она одавно будна – пред судом страсти стоји
Грлећи страх у мени грли страхове своје
Усне нам сад дрхте – граница не постоји
Замке врелих дамара грлимо обоје

6. децембар 2016.

ДОДИР ОСЕЋАЊА

Од сна крадем сан
Никад досањан у твојој коси
Сутоном просућу чежњу
Кушану хиљаду пута
А у игри прстију чувану
За тебе

Бришем све ноћи давне страсти
Додиром твог длана
У реверу година уденуте боре
Сакрићу у очи твоје
Очи пуне свитања, пролећа пуне
За мене

Прећутаћу године
У погледу ишчашен дан
Времену ћу шеретски намигнути
Да с тобом поздравим јутро
Јутро што на усни носиш
За нас

МОГЛО ЈЕ ТАКО

Ленки Дунђерској

Шта траже њене незреле године
На прагу моје куће од успомена
Кад су моје ноћи све без месечине –
Она ни себи јасна тако занесена

Кад закуца смем ли отворити врата
Не од страха за ме, јер га нема више
Већ да ћу разбићи снове јој од злата
Илузију само што занос избрише

Зашкрипаше двери, стоји испред мене
Како да удахнем ваздух што нас дели
Мисли виде дете – срце обрис жене
Напред или назад – шта је корак смели

Заустих реч мудру, али већ је љубим
Жена је – осете немирни ми прсти
Док мислима себи кô злочинцу судим
Пред ђаволом страст ме у бестиду крсти

Испија ме жедна – сан се с јавом бори
Руке су нам пуне нејасних недаћа
Ал' кроз мене теку усахли извори
А њеним недрима капи медног саћа

Грешна ли је жудња у њој и у мени
Или да је пустим чежњом да изгори
Не знам – али грлим све у младој жени –
И зар пољуб грех је кад се чисто воли

ТРАГ НОЋИ

Ноћ ми
Кроз тебе мину нејасна,
Врела
И моје трепавице
Сан не замрси
Дуго је јецала душа –
Док врх тела
Прожимали су чежњиви,
Умилни срси.

Траг твог постојања
Урезан на длану,
Мада,
Не дотичем те ничим сем речју
И поново не знам:
Грлих ли те у сну,
У кутку собе,
Вери или безверју.

НОЋИ ВУЧЈЕГ ЗОВА

Тек јутро се сломи
У мојим очима,
И дан ме
Уморног себи опет врати,
Без одговора шта
у даљама има,
Кад на прозор падну касни
Ноћни сати.

ЖЕНА У ДЕТЕТУ

У очима стид бере трешње мајске,
Са усана жена капље пред свитање,
Дланови чисти – недра јабуке рајске
Или руже беле што чекају брање.

Разумом збуни – зар зна све приче?
Зар дете уме сваку тајну да сања?
А онда схватиш – она живот тек сриче,
Док у њој жена чулима одзвања.

Сва је још дете, а сваким билом жена;
И пупољак, и цвет, и бресква што руди,
И мисао страсна ничим ухваћена,
Да поета с њом стихом тек загуди.

ПОЖУДА

Ноћас ћу
У твоје очи да утонем
Ако препознаш на длановима
Дамар мушкости пре
Неголи клонем
Пијанац само међу сватовима

Ноћас ћу уснама таћи
Твоје груди
Ако не скријеш
Своје страсти вешто
Чућеш жену из сна
Што се буди
У капи жудње
Од свемира нешто

У длану
Сок брескве да скупим
Ако се раскрилиш
Кô у лету ласте
Пољупцем једним целу
Да те купим
Док пожуда моја у теби расте

МИНИЈАТУРЕ

1.

Зар сан, тек сан –
додир тако стваран:
на усни јутро и трагови ноћи,
у погледу урођен поглед,
на грудима длан
ујед две страсти у истој самоћи.

2.

Пркосимо времену дуго,
дуго – а све би године
у једну сузу стале,
у један грч на лицу,
у једно бдење ноћно,
у осмех, можда,
а то је наш живот.

3.

Просута по мојој пути ноћ
гмиже
кô прсти жене
или клупко змија
с даљином у мени несни
су ближе
простору јасном –
простих илузија

4.

Стојиш ми на врху трепавица
Пашћеш сигурно –
Или дугим падом под моје ноге
У заборав
Или у моје очи сањалице
У ширину моје душе
Уморне

КАД ПРОЂЕ

Једном кад случајно дође пролеће
И у грудима напупе ми јорговани
Ти сигурно бићеш корак иза среће
Голе, хладне душе кô јесењи дани

Једном кад упознаш жудње истину
Неповрат кô коб куцаће на врата
И ничег неће бити чак ни у вину
Мог пролећа, твог доба од злата

Једном кад ти све будем смео рећи
Све истине, све лажи, све прећутано
Страх неће бити мањи ни понос већи
Ни моје теби, ни твоје мени дано

Једном кад ми се јесен опет врати
Твој мај ће септембру пружити руке
Јутру сваком звониће сутона сати
И нико неће чути жудње нам јауке

ПЛАВЕТ

О плавети, у сну тражена
и модра чежњо на грудима
не оклевај, дођи
да грлимо се жудима
и душом истом, чистом
маштом блудом дојену
чеках те, баш тако створену

о водо, јавом набујала
и расцвали локвањи бели и жути
не оклевај, дођи
пољупце проспи по мојој пути
дотакни дланом незвано
буђење, хтење од страсти,
ти и ја у њеној власти

о благости, уздасима плаћена
и месечином у прозору
оклевај, не иди
међу прстима тиха чекај зору
моја и лична у смирају дрчна
у жени, у мени

НЕ УМЕМ

О дођи, не умем рећи шта ме мами
Око стидљиво – груди кô врата раја
Дланови меки знојни кад смо сами
Или тај осмех што тишине збраја

О дођи, не умем рећи шта ме вуче
Близина два тела или блискост душа
Немири у свакој нирвани од јуче
Или ђаво који све редом нас куша

О дођи, не умем рећи шта ме кида
Сунце на заласку – од страсти стрњишта
Речи у ћутању речене без стида
Или сан што бежи са среће згаришта

О дођи, не умем рећи шта ме боли
Зора у погледу – ноћ међу зубима
Ветар у костима – прсти ми охоли
Или тупа воља могућим чудима

НОЋИ ВУЧЈЕГ ЗОВА

О дођи, не умем рећи шта те зове
Умирање или твоје женске ћуди
Дођи, дођи – плаши ме хук сове
И кад све се смири поред мене буди

РУСАЛКА У ЖЕНИ

Русалке три у једној жени
једна очима
муње зачикава
друга на уснама
мед с пелином меша
а трећа титра на грудима

али никад њих три
не будише се саме
у набујалој води
бар још три њихове сестре
купаше се голе
и опет само у једној жени

четврта у утроби
пали месец над реком
пета на бедрима зори
шеста међу коленима
росом умивена

НОЋИ ВУЧЈЕГ ЗОВА

и ко зна колико њих
у њој блудно коло игра
у ноћима бдења
и несна од пољубаца

ПАД У БЕЗДАЊЕ

Шта је страст
Љубав
Истина
Уме ли кроз тмину да слути
Твоје око
Шта незнање
Заблуда
Суштина
Умеш ли у себи наћи
Дубоко, дубоко
Или је све исто
Све просто
Све белина

Шта је реч
Ћутање
Говор душе
Умеш ли разазнати без усне
Без дланова
Шта празнина
Тегоба шта је

Кнедла сред гуше
Умеш ли дотаћи без
Разблудних снова
Или је све далеко
Све прашина и плод оскоруше

Шта је рађање
Живот
Шта умирање
Умеш ли с три прста десне руке
Да удишеш
Шта судбина
Аманет шта је
Шта битисање
Умеш ли у нигдини
Празним умом да запишеш
Или све биће корак
Горак пад у бездање

КАД БАНЕШ

Једном кад банеш у мој дом
И погледи се сретну кô две васионе
Знаћу у часу, у трептају вечном
Све чежње у пољуб ће да се склоне

Једном кад ми бану дланови твоји
Већ знаћу сваку им линију живота
Јер у теби од искона мој сан постоји
И све се већ десило изван свих грехота

Једном кад ми бану осмех и реч твоја
Знам, с тобом ћу умети да ћутим
И ткаћемо ћилим без пређе и разбоја
Без вида твоју лепоту док слутим

Једном кад банеш све већ биће јуче
Јер коме смем рећи – желим да љубим
И онда ћу само кô рањено куче
Да цвилим што те пре сусрета губим

НОЋИ ВУЧЈЕГ ЗОВА

Но једном ћеш доћи нових зора пуна
Расути по мени дане место косе
И ноћи кад блиста кô дукат нам луна
Доневши за мене чујне заносе

ПАМТИ

О, пусти косе низ груди голе,
међу усне удени сан луди!
Твоје ме жудње маме и боле,
на твојем ми струку поглед блуди.

О, дочекај ме устрептала сва!
Кад такнем ти пут, задрхти јаче
и уснама спојимо света два –
док сапета страст у теби плаче

раскрили двери! Дотакнем ли жар
у теби – ево, већ сасвим горим.
С тела скини и последњи зар
да голу, путену дивље те волим.

Разуздај чари, жудње тајне,
врисни мисли заумно рођене.
Љубав увек има очи жарне,
и прсте лудилом вођене.

Од искона ватра је у жени.
Стид су измислили људи,
људи празни, покорни и сени,
да се лакше врелој крви суди.

Зато пусти нек бујају груди
у заносу кад се тела споје.
Сваки дамар до краја нек луди,
ум замраче најсветлије боје.

Али памти – жуд се душом пије,
душом пије, а срцем се даје.
Све друго је додир илузије,
илузије из празне одаје.

9. август 2017.

ИЗА ОГЛЕДАЛА

Пребол на усни не нађох
свих векова у мени
рођеног скитнице

не нађох сан загледан
у тишини ћивота
ни у вриску
циганске крви

не нађох љубав на пучини
ниједној утрини живота –
пустолов ожеднели

не нађох ништа сем стида
у огледалу разбијеном
и твој лик
у комадићу стакла
еон цео

у одразу препознах животе
тражења и сећање
да негде увек сам те сретао
и пролазио поред тебе

ЖЕНА И МЕСЕЦ

Украденом месечином из прозора
Чешља своје густе, црне косе
А ја стојим у мраку кô на дну мора
Жудећи њен лик, осмех и ноге босе

Друге ноћи на уснама месец врати
Удене ми у зенице искре луде
Разигра нас да заплешу позни сати
Док у нама плаве зоре не заруде

Од умора месец клоне на мом челу
Њој свитање у очима сласно бриди
Зраци сунца титрају јој свуд по телу
И само на мени сен ноћи се види

СУСПРЕТ У ЈЕСЕН

Време је одавно згазило трагове –
Двоје што се никад, никад нису срели
У године младе што точе сокове,
Кад су зимски дани кô ноћ јулска врели.

Неумитно време збрисало им стазе,
Оставивши само недођију зрелу –
Ако до ње дођу, исти камен згазе
И маше за исту сву крваву стрелу.

Знаће да су онај тражен стручак смиља
И мекота длана под којим се слило:
Кап зноја, кап крви, у души кап миља,
Ватре што је згасла док им ћути било.

Глад им не утоли ни сав нектар слада,
Ни црвеног вина гутљаји опори;
Тек усне им жедне, недра дрско млада
И још танак струк јој који жену твори.

НОЋИ ВУЧЈЕГ ЗОВА

Сва се језа скупи у погледу једном;
Оном кад даљину не видиш од себе,
Ни путеве друге тек једино вредном –
Оном – кад ни голо срце не озебе.

25. фебруар 2019.

ИМАШ ЛИ ТАЈНУ

Шта у ћутању кријеш испод леве дојке
С којим се мислима бориш, имаш ли тајну
Кад склопимо очи и мрсим ти увојке
Са струка кад скидам пожуде колајну

Или је све игра сновиђења блудних
Пред маштом седе браде жуди пуне
Или би преда мном од жеља ти лудих
Да раскрилиш двери сочне и пожудне

Титрају ти дојке испод сјаја луне
На њима већ плешу моје усне, руке
Распламсала ватра сада прошлост куне
За све прећутане у страсти јауке

28. март 2019.

НАПУКЛЕ УСНЕ

Рекоше ми: сви возови су прошли
И да си у сваком ти била,
Некад само обични путник,
Некад са свитом вила.

А ја – на погрешним колосецима
Скретничар обичан,
На станици испраћао
Или чекао туђе возове безличан.

Понекад, у неком ћумезу живота,
С неке усне напукле, вреле
Попио капи вина кртог,
На искрају друма, украј туђег плота,
Сав од ћутања шкртог –
Жудње невеселе.

4. мај 2020.

ПЕСМА СУТОНА

Кад некад станеш сред вучје кучнице
И затекнеш само олињалог вука
Чудећи се слутњи да с њим су блуднице
Већ јазбином титра јед хиљаде мука

Не говори ништа – звер нагоном чује
Сваки зов у ноћи кад си била сама
Све страхове наше у бесу олује
Смешак у очима и грч на уснама

Нестаће страхови, све вилинске чини
Само ћеш кроз себе чути како дише
Дух младога вука негде у давнини
И сећања бледа којих нема више

ПРОСУТО ВРЕМЕ

љубим те иза окуке сна
у шипражју живота дуго скриваног
само од нас двоје

љубим те уснама немим
пред твојим страстима
наслућиваним у тишини

љубим ти дугу у очима
кост у грлу
линије твоје женствености

љубим росу у мирису жене
откинутог с латица
у јесен уцвалих бордо ружа

4. септембар 2018.

КАСНИ СУТОН

срушиш сан
као касни сутон дан
а не знаш
лепше се снева
тек кад у поглед се увуче
црњи него јуче
дубоки мрак
онај кад умре и последњи зрак

кад последња нада
небом мине
живот са себе дрскост скине
и све је пепео и прах
да баш у тај мах
инат и жеље
сасвим се стопе
кад у додиру се ћуди склопе

и тад не слутиш
све мисли давне сан су твој
немира твоје душе бој

што испод рушевина обитава
а на врху брега су
лаж и сасвим будна јава
и немоћ звука
дубоког, дубоког јаука

ДОТАЊИ ХОЋУ

дотаћи не смем ватру
на врху брегова
модрих твојих уздаха
усном што клизи
неразумом

дотаћи не смем
сан свих снова
кад у твојем крилу сва се разлије
као рађања сунца
бурлица

дотаћи не смем
наше две линије живота
и на њима наћи капи
усковитлане реке твоје утробе
с мог дамара

додаћи не смем
суштину крви твоје, немире
душом руке невидљиве
моје
и твоје –
догађи хоћу

ПЕСНИК СУШТИНЕ О СУШТИНИ

*Само се срцем добро види.
Суштина се очима не да саілегати.*

– Антоан де Сент Егзипери

Нова збирка песама **Ноћи вучјеі зова** песника Анђелка Заблаћанског, својеврсни је поетски наставак трагања за суштином свега око нас и свему у нама, с тиме да у овој књизи песник почиње своје трагање од поезије, преко песника, друштвених околности, и напослетку, у духу свог сензибилитета наставља трагање према љубави, жени. Збирка песама **Ноћи вучјеі зова** подељена је на три дела, три песничка циклуса, а слободно можемо рећи и на три књиге, које као опонент стоје једне наспрам других: **Каг обичносїј мине, У нама и око нас, Одоцнели сїихови.**

Први циклус у књизи **Каг обичносїј мине** интригира читаоца, ништа мање него и сам наслов читаве књиге, сигнификује нам једну истину: да ћемо вредност правих ствари спознати тек кад **обичносїј мине**, она обичност која како песнику, тако и сваком човеку одузима драгоцене

тренутке живота. Прва песма у књизи, као прошлка **Ђавоља иџра**, за коју је песник јасно назначио да је посвећена поезији, представља неку врсту бунта, песник јој даје једно сасвим ново обличје кроз асоцијативне призоре њеног васкрсавања у живо биће, које као да жели да га угуши својим прстима или својим словом:

*Осећам нечије ирстије на свом челу...
...А ноћ наслућих сам у овој илувој соби.*

Та песникова самоћа је често плодносни извор за стихове, песник нам неретко говори о њој, готово увек као тескобној, херметички затвореној, а ипак разгранатој, јер увек израсте у стихове. Основна композициона карактеристика збирке је вишеструко надограђивање појма суштине. Суштине живљења, писања, љубави, патње, суштина је појам изузетне појаве, која из књиге у књигу јасно оцртава песников профил. Песник поставља питања кроз песничке поступке богатим средствима акустичне симболике. За Анђелка поезија је начин живота, отуда овај циклус и заузима први део књиге; размишљања о поезији, битност спознаје света пером, разочарења и радости кроз призму стиха и реквијем

себи. Траговима сопственог ка сопствености, поезија је бол и лек. Све за чим посегне пронаћи ће само у себи:

*Брсти своје мисли с њрновишој жбуна:
Сред јолешној поља изниклој одавно.
(Самосвојност: Песнику)*

Песник се са дозом ироније осврће и на књижевни ангажман, за њега су поетски кругови кошмарни сан, због којег жели да остави стих, свестан естрадизације уметничког болује над исконском поезијом: *У мени је њесник умро у зенишу / На јруги стиишћући њоезије зору*, али будући се из тог сна упада у онај нови, неизбежни: *песму: Да се не њробудих у сну неизбежном / Песмом шшо се чува њод оштрицом руба. (Песнички крујови)* У овој песми лирски субјект демистификује легенде, призива у помоћ мит да сликовито прикаже борбу истинске уметности над *њродавцима њразнине*, деца Црнобога и ламије, чувари инспирације наспрам *вамѡира без зуба*, празне песме спрам оних које кипте сликовитошћу. Песник не стаје у намери да разоткрије полуинтелектуалце, па у песми **Надрипоета** сатиричном оштрицом запиткује: *Шша ли шшо њесник смислено рече...* И

сама синтагматска јединица – надрипоета осликава стање у друштву и ван уметности. *Надри* је постало неизоставно у сваком сегменту друштвеног живота и залази дубоко у науку, у религију, у душу људску. Надри, оно од чега човек не може побећи. Али, већ у наредним песмама видимо сјај на хоризонту, *судба њесникова* није заборавна, ноћ је време инспирације, ноћ, не само као временска одредница, већ као стање ума и свитање као коначни резултат: песма! Опет песма, која поэтама даје моћ: *Да сѝихом ѝрају временским недрима*. У истом циклусу су и песме посвећене песницима Бори Симићу и Добрици Ерићу, као епитафни завештај *небеске слободе* и горе где поета пловио сам је васељеном:

*Умро је њесник, кажу, мада њесници не умиру,
Оѝишао је само да види ѝу слободу небеску
(Отишао је песник: Добрици Ерићу)*

*Сам је васељеном у ноћима бдења
Сабирао у сѝих речи Божије,
Исклесане вером од најѝврђеѝ сѝења.
(Одлазак песника: Бори Симићу)*

Са песничког бденија песник прелази на универзалнији план у циклусу *У нама и око нас*, на годишња доба која су у нама, на снегове пролазности у нама, мајску елегију, ново доба и празнину, која нам је постала карактерна црта. Оно што овај циклус чини узвишеним је религијска нота, она се већ од прве песме појављује и траје све до краја циклуса. Песма *Ближњи* написана на Велику Госпојину 2019. године, моменат је радости коју лирском субјекту причињавају његови најближи, песник зна тајну постојања, да човек кад је сам, онда је као напуштено стабло, а уз своје вољене бива богати воћњак: *Јер без њих сам сџабло шљиве којеї нико не бере*. Дух предака не напушта поезију, већ кружи над њом, у песми *Србину*, песник узима за основну тему освешћење. Подсетник Србину да га преци гледају, кроз опомену и горак усклик казује о тренутним друштвеним околностима. Песник даје једну врсту ропске визије. Робујемо забораву, новом друштвеном поретку, заборављамо своје корене:

*Са својих хумки ѓреци іде ѓи іледе
Кад злу ѓродајеш ѓоколења млађа,*

Овим циклусом доминирају пејзажи јесени, али јесени као субјективног осећаја, не увек искључиво годишњег доба, ове песме су у служби песниковог исказа узалудности борбе за повратак старих вредности у живот (*Сейтембар, Октобар, Октобарски сушон*). Песникова жеља да неке песме потпише датумом настанка, у нама ствара осећај битности тог временског тренутка. Овакав вид обележавања почиње од песме прве песме **Ближњи**, наставља се у песми **Октобарски сутон** (16. октобар 2016) и појављуваће се често до краја књиге. Једном песмом песник нас подсећа на велике мајске поплаве које су се десиле 2014. године. У песми **Мајска киша** он се обраћа директно киши, даје јој божанско и свемогуће обличје. Прекорева је због немара и силине којом се сручила на несрећни народ, жалећи сва преливена речна корита, мајке и децу, све њиве и куће које је те несрећне године погодила страшна поплава, упоређујући је са библијским потопом.

Читајући песме све је уочљивија нота безнадежности и меланхолије, али и осећања отуђености и беспомоћности. Животно доба у коме се сопствено биће осећа беспомоћним, без илузија, амбиција, утопијски. Овај осећај је пресудна тачка, са које је Анђелко Заблаћански одлучио да

одбаци друштвене стеге, па и по цену губитка поетске димензије живота. Тај осећај даје изобиље тема у којима читалац може пронаћи део своје душе или бриге, а који се оваплотио у Заблаћанским песмама (*Ту око нас, Они, Ваџра и лег, Ново доба, Кућа наспред грума, Колона сенки, Појанима...*)

Поезија Анђелка Заблаћанског је довољно плодносна и естетички оквир његовог дела је довољно богат да обезбеди трајање тог песничког пута, подстичући га увек на поетску страст и застајање зарад дивљења природи, ноћи, сутону, месечини, жени... И управо у трећем циклусу књиге *Одоцнели сџихови*, круг мотива песама образује се око неке врсте језгра у чијем средишту стоји жена. Песник путеног изражаја, какав је Анђелко Заблаћански, жени даје готово божанску надмоћ, њену лепоту ставља на пиједестал савршенства, и тако јој даје и главну улогу у сваком немиру. У пределу сна одвијају се најчешће све лепоте уживања са женом (*Замор, Илузија, Ноћ с њом*). Његови лирски описи жене препуни су еротског набоја, али су сасвим прозирни, до танчина јасни, питки и недвосмислени:

*Од искона ваџра је у жени.
Сџид су измислили људи,
људи ѝразни, ѝкорни и сени,
да се лакше врелој крви суди
(Памти)*

*У глан ћу сок брескве да скуѝим,
Ако се раскрилиш ко у леѝу ласѝе
Пољуѝцем једним целу да ѝе куѝим
Док ѝохоѝа моја у ѝеби сва расѝе....
(Пожуда)*

У светлости ове еротизоване поетике, римовање је као добошар који свира у добош срца. Читајући стихове осетимо сваки нерв песника, пулс, трњење пожуде. Песник не одустаје од своје устаљене форме, има свој већ изграђени стил поетизовања, не уноси неке значајније новине. Уз све квалитете не можемо оспорити посебност и јединственост у новијој српској поезији. Оно што у последњем делу књиге зацело можемо још приметити је и истицање разлике у годинама песничког субјекта и жене у многим песмама. Отуда више пута можемо препознати Костићев утицај и манир, где је стиховима разлика у годинама готово увек непремостиви јаз између двоје

љубавника. Прави пример за то је песма *Мојло је ѿако* – Ленки Дунђерској. Тај јаз ће се из песме у песму продубљивати и приказивати у свој својој величини и немоћи. Песник даје савет узмицања, да победи ум, наводи читаоца на самоиспитивање, буди осећај моралне одговорности, а са друге стране бива ухваћен у коштац кад песму започне у знаку уздицања, као да доноси пресудну животну одлуку, а затим се у трену опрашта од племенитих порива и препушта се пожуди и страстима (*Жена у геѿеѿу, С њом, Пад у бездање, Каг банеш, Памѿи, Касни суѿон*). У једној од песама у овом делу књиге, песник као да нам на трен даје одговор – шта је то суштина, где из наслова песме *Пад у бездање*, можемо закључити да је управо то узлет емоција, а онда пад у бездање. Та смена осећања, која као на клацкалицы држи тегове са обе стране ваге. Скок и пад у свим сферама живота је оно што нас чини живим.

Песник стварности, саткан од имагинације, окован сопственим стегама у свом кутку од снова, несебичног и срдачног духа, оживљава стихом призоре које непосредно опажа кроз прозор своје собе, на зиду од жеља и чежњи, у постељи од ланаца скованој, укључујући и непролазну фолклорну ноту, која овом урбанистичком

животу пружа једну опречну слику стварности. Ноћи су лепше тамо где зрију трешње, где чворци певају, где откоси сена буде сваку пору, лепше се пати у рајском врту, него у сумпорној долини.

Овом књигом песник нас враћа себи, а да би реакција имала естетски карактер, потребан је управо повратак себи, поглед у своје унутрашње „ја“.

Невена Милосављевић,
професор српске књижевности и језика

БЕЛЕШКА О ПЕСНИКУ

Анђелко Заблахански је рођен 4. децембра 1959. године у Глушцима код Богатића. Школовао се у родном месту, Сремској Митровици и Новом Саду.

Поезију, афоризме и кратке приче пише од ране младост. Објавио је збирке песама: *Рам за слике из снова* (1992), *Игра сенки* (2004), *Пшчица на ѓрозору* (2007), *Сан најукле јаве* (2009), *Раскрића несанице* (2011), *Пијано ѓраскозорје* (2014), *Мали ноћни сћихови* (2019) и збирку афоризама *Палацање* (2006), збирку превода руске поезије *Од Пушкина до Кајусћина* (2019), те књигу прозе, сатире и есеја *Иза линије* (2020).

На 21. *Шумадијским мейафорама* у Младеновцу (2008), у категорији кратке приче, добио

је прву награду за приповетку *Везирове сузе*.

На санктпетербуршком поетском фестивалу *Поезија улице* (2014) освојио је равноправно прво место са још четири песника песмом *Доброчинство (Барону Шишилицу)*.

Анђелкове песме су превођене на руски језик и објављене у руским часописима, а такође и на енглески, белоруски и бугарски. Његови афоризми су преведени на македонски и објављени у *Бисери балканској афоризма* (2010).

Приређивач је добро прихваћених и посећених интернет сајтова светске и наше поезије. Главни је уредник часописа Суштина поетике.

Члан је Удружења књижевника Србије.

Живи у Глушцима.

САДРЖАЈ

КАД ОБИЧНОСТ МИНЕ	5
Ђавоља игра	7
Самосвојност	8
Поетски кругови	9
Надрипоета	10
Они	11
С насловом у нама	12
О песнику	14
О песништву	15
Судба песникова	16
Немилост поезије	17
Одлазак песника	18
Отишао је песник	19
Без свратишта	20
Мимикрија	21
Оче наш	22
Праведнику	24
Светом георгију	26
Песничко бдење	27
У НАМА И ОКО НАС	29
Ближњи	31
Јесен у човеку	32
Врелина ноћи	34
Септембар	35
Октобар	36
Октобарски сутон	37

Мајска киша.....	38
Србину	40
Страх предака.....	41
Кућа насред друма	42
Земља без сна	43
Ту око нас	44
Ватра и лед.....	45
Ново доба.....	46
Мајска елегија.....	47
Колона сенки	48
Поганима.....	50
Двадесет први.....	51
У трену век.....	52
Снегови пролазности.....	53
Брзаци.....	54
Страхови	55
У невиду.....	56
Ноћ у ноћи	58
Истина	59
Тренуци	60
Ноћ без зоре.....	62
Празнина	63
ОДОЦНЕЛИ СТИХОВИ	65
Како се пише љубавна песма.....	67
Под светлошћу луне.....	68
Замор.....	69
Врисак.....	70
Разлика.....	71
Ноћ с њом	72

Додир осећања	73
Могло је тако.....	74
Траг ноћи.....	76
Жена у детету	78
Пожуда	79
Минијатуре.....	80
Кад прође	82
Плавет.....	83
Не умам.....	84
Русалка у жени	86
Пад у бездање	88
Кад банеш	90
Памти.....	92
Иза огледала	94
Жена и месец.....	95
Сусрет у јесен.....	96
Имаш ли тајну	98
Напукле усне	99
Песма сутона.....	100
Просуто време	101
Касни сутон	102
Дотаћи хоћу.....	104
Песник суштине о суштини.....	107
Белешка о песнику	117

Анђелко Заблаћански
НОЋИ ВУЧЈЕГ ЗОВА
(песме)

Издавач
Удружење ђоеџских сџваралаца
Глушци

За издавача
Анђелка Максимовић

Уредник
Зорица Бабурски

Рецензент
Невена Миросављевић

Лектор и коректор
Дајана Лазаревић

Слог, прелом и дизајн корица
Удружење ђоеџских сџваралаца

Контакт
+381649803118

Штампа
Pharmalab, Београд

Тираж
300

